

Sygn. akt VU 27/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku G. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania G. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 listopada 2015 r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu G. K. prawo do emerytury od dnia (...) 2015 roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz ubezpieczonego G. K. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 27/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 listopada 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy G. K. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 17 grudnia 2015 roku, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wnosił o oddalenie odwołania podnosząc, że wnioskodawca nie udowodnił, co najmniej 15 –stu lat pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na brak świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

wnioskodawca G. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 20 października 2015 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 akt emerytalnych).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, w tym okresów składkowych 23 lata, 3 miesiące i 26 dni, okresów nieskładkowych 14 dni, a okresów uzupełniających 3 lata, 3 miesiące i 1 dzień.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył skarżącemu żadnego okresu (dowód: decyzja k. 7 akt emerytalnych).

Wnioskodawca M. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. w okresie od 28 marca 1977 roku do 31 grudnia 1987 roku na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego oraz od 1 stycznia 1988 roku do 31 lipca 2012 roku na stanowisku kierowcy autobusu.

Z dniem 1 kwietnia 1987 roku prawa i obowiązki, jako pracodawcy Zakładu Budownictwa (...) K., przejął Zakład (...).

Z dniem 1 grudnia 1992 roku Przedsiębiorstwo przekształciło się w Spółkę Akcyjną pod nazwą (...) w B. (dowód: pismo z dnia 1 grudnia 1992 roku, pismo przejęcia praw i obowiązków z dniem 1 kwietnia 1987 roku w aktach osobowych wnioskodawcy).

Odwołujący posiada prawo jazdy kat. A, B, C, D, B+E, C+E, D+E, a także ukończył szkolenia w dziedzinie bhp (dowód: zaświadczenie nr (...) (...), świadectwo kwalifikacji, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z 18 kwietnia 2012 roku, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z 28 stycznia 2011 roku, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z 19 stycznia 2010 roku, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z 10 lutego 2009 roku, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z 12 lutego 2008 roku, orzeczenie (...) z 19 maja 2004 roku, zaświadczenie o ukończeniu kursu z dnia 18 sierpnia 2005 roku, zaświadczenie z 10 listopada 2004 roku, zaświadczenie o ukończeniu kursu z 25 lutego 2003 roku, zaświadczenie o ukończeniu kursu z 6 kwietnia 2001 roku, zaświadczenie o ukończeniu kursu z 9 października 1998 roku, zaświadczenie o ukończeniu kursu z 24 stycznia 1997 roku, zaświadczenie o ukończeniu kursu z 24 listopada 1994 roku w aktach osobowych wnioskodawcy).

Wnioskodawca rozpoczął prace jako kierowca samochodu ciężarowego marki (...). Spółka (...) S. A. w B. prowadziła budowę elektrowni w B. oraz zbiorników wodnych. Prace te wymagały wywożenia dużej ilości ziemi z wykopu i przywożenia piasku oraz innych materiałów na teren budowy. Praca wnioskodawcy polegała na wożeniu materiałów budowlanych. W 1981 roku skarżący wyjechał do pracy w ZSRR, gdzie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego. G. K. po powrocie nadal pracował jako kierowca samochodu ciężarowego. Jeździł samochodami marki (...), (...) oraz (...), czyli samochodami ciężarowymi o masie powyżej 3,5 tony, a od 1985 roku kierował osinobusem, który miał około 30 miejsc. Skarżący oprócz transportu materiałów budowlanych, betonu i wywożenia ziemi dowoził także rano ludzi do pracy. Odwołujący nie kierował mniejszymi samochodami (dowód: zeznania świadka T. T. protokół z rozprawy z dnia 5 grudnia 2016 roku od minuty 3:56 do minuty 9:24, zeznania świadka M. B. protokół rozprawy z dnia 5 grudnia 2016 roku od minuty 9:14 do minuty 13:54, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 5 grudnia 2016 roku od minuty 16:47 do minuty 19:48).

Pracodawca Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w B. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W wystawionym świadectwie pracy z dnia 31 lipca 2012 roku Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w B. wskazało, że skarżący w okresie od 28 marca 1977 roku do 31 grudnia 1987 roku, w tym od 28 marca 1977 roku do 31 grudnia 1987 roku był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego oraz od 1 stycznia 1988 roku do 31 lipca 2012 roku na stanowisku kierowcy autobusu (dowód: świadectwo pracy k. 12akt o świadczenie przedemerytalne).

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje

emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie

wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych. Sporny pozostawał jedynie charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę u w/w pracodawcy.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. w okresie od dnia 28 marca 1977 roku do 31 grudnia 1998 roku, Sąd oparł się na spójnych i wiarygodnych zeznaniach świadków: M. B. i T. T., a także zeznaniach wnioskodawcy.

Należy podkreślić, że świadkowie pracowali w spornym okresie u pracodawcy razem z wnioskodawcą, a zatem dysponują bezpośrednią i szczegółową wiedzą, co do codziennych obowiązków wnioskodawcy. Z zeznań świadków wynika w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Skarżący kierował samochodami typu S., J. i Z., a od 1985 roku także osinobusem.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz samego wnioskodawcy, co do zakresu wykonywanych przez niego czynności w spornym okresie, gdyż były one spójne i logiczne. Praca odwoływającego polegała głównie na przewożeniu samochodem ciężarowym powyżej 3,5 tony materiałów budowlanych, ziemi, betonu oraz piasku. Przewożenie ludzi odbywało się poza godzinami dniówki odwoływającego. Mając powyższe na uwadze, Sąd stwierdził, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony.

Praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jest pracą w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII (prace w transporcie i łączności) pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wnioskodawca taką pracę wykonywał niewątpliwie w okresie od 28 marca 1977 roku do 31 grudnia 1998 roku i okres ten podlega mu zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego.

Reasumując wnioskodawca w toku niniejszego postępowania udowodnił, że pracował w szczególnych warunkach w okresie od 28 marca 1977 roku do 31 grudnia 1998 roku, a zatem przez łączny czas przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł 25 lat, nie był członkiem OFE, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem ukończenia przez niego 60 lat, gdyż z tym dniem została spełniona ostanía przesłanka, od której to prawo było uzależnione.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu, Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy kwotę 180,00 złotych, na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).